

tanniam insulam. Gallia Lugdunensis ducta per longum, & per angustum inflexa, Aquitanicam provinciam semicingit. Hæc ab Oriente habet Belgicam, à meridie partem provincie Narbonensis, qua Arelatum ciuitas sita est, & mari Gallico Rhodani flumen accipitur. Narbonensis provincia pars Galliarum, habet ab Oriente Alpes Cottias, ab Occidente Hispaniam, à Circio Aquitaniam, à Septentrione Galliam Lugdunensem, ab Aquilone Belgicam Galliam, à meridie mare Gallicum quod est intra Sardiniam & insulas Baleares: habens in fronte, qua Rhodanus fluuius in mare exit, insulas Sthœcades. Aquitanica provincia obliquo cursu Ligeris fluminis, qui ex plurimâ parte terminus eius est, in orbem agitur. Hæc à Circio habet Oceanum, qui Aquitanicus sinus dicitur, ab Occasu Hispanias, à Septentrione & Oriente Lugdunensem, ab Euro & Meridie Narbonensem provinciam contingit.]

III.
DIVISIO GAL-
LIÆ IN SEPTEM
ET XVII. PRO-
VINCIAS.

a Notit. ciu. Rom.
Imper.

Post Augustum, sed ante Constantinum, ex his quatuor provincijs tres aliæ ortæ sunt, scilicet Alpina, Viennensis, & Germanica; Alpina quidem & Viennensis ex Narbonensi, & Germanica ex Belgica: adeo ut ex hoc tempore septem in Gallia numerari cœperint, Narbonensis, Alpina, Viennensis, Aquitanica, Lugdunensis, Belgica, & Germanica. Hinc fit ut in Notitia Imperij Romani Gallia & septem Provincie sæpius veluti synonymos usurpari soleant. Sic in enumeratione provinciarum, quæ à Galliarum Vicario regebantur, hæc habet: [Sub dispositione viri spectabilis Vicarij septem Provinciarum.] Sic Vicarios referens Præfectis Prætorio Italiæ, & Prætorio Galliarum subiectos, hæc ait: [Vicarij sex, Urbis Romæ, Italiæ, Africæ, Hispaniarum, septem Provinciarum, Britanniarum.] Sic tandem diœceses Præfecto Prætorio Galliarum assignatas numerans, hæc, ut iam diximus, effert: [Sub dispositione viri illustris Præfecti Prætorio Galliarum diœceses infra scriptæ: Hispaniæ, septem Provincie, Britannia.] His nil clarius, ut probemus Gallias in septem provincias diuisas fuisse antequam in plures. Denique septem illæ in septemdecim accreuerunt, nullo quidem nouo nomine cuiquam earum indito, sed singulis in plures diuisis, harum vnaquæque vetus nomen seruauit, cum aliquo adiuncto numerali, per quod à ceteris eiusdem nominis distinguebatur. Verbi gratia, Lugdunensi in quatuor provincias diuisa, singulæ Matricis nomen seruauerunt, & vocatæ sunt Lugdunensis prima, secunda, tertia, quarta. Idemque de alijs videre est in Notitia ciuili Romani Imperij, apud quam non tantum Lugdunenses quatuor leguntur, sed etiam Aquitanie tres, Narbonenses duæ, Alpes duæ, Belgicæ duæ, & Germanicæ duæ. Singularum autem præcipuas ciuitates, necnon & Castra numeremus ex alia Notitia Ciuili, quam doctissimus Sirmundus dedit tomo primo Conciliorum Gallie ex Vetus Cod. MS.

*primum in duas
ex Ammiano et
postea in 8.*

NOTITIA PROVINCIARVM, ET CIVITATVM GALLIÆ,

Honorij Augusti, ut videtur, temporibus condita, cum Gallias
& septem Provincias distingui mos erat.

Provincia Lugdunensis Prima.

Metropolis ciuitas Lugdunensium.